



ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Преплата се полаже у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

МИ
ПЕТАР I
по милости Божјој и вољи народној
Краљ Србије

На предлог Нашег Министра унутрашњих дела, по саслушању Нашег Министарског Савета, а на основу члана 54. и 101. Устава земаљског, решили смо и решавамо:

Народна Скупштина састављена из Народних Посланика, изабраних за скупштинску периоду: 1906., 1907., 1908. и 1909. године, сазива се у други редован сазив на дан првога октобра ове године у Београду.

Наш Министар унутрашњих дела нека изврши овај указ.

22. септембра 1907. год.
у Београду

П Е Т А Р с. р.

Министар
Унутрашњих Дела

Наст. Н. Петровић с. р.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета решено је, да се:

Михаило Церовић, управник прве класе Управе града Београда, на основу §. 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пенсијом која му припада по годинама службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 19. септембра 1907. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, поставити:

за управника прве класе вароши Београда, Драгутина Милићевића, председника прве класе Пореске Управе с платом коју је и досад имао, — по потреби службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 19. септембра 1907. године у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, решено је:

да се Др. Живку Михајловићу, назначеном лекару среза златиборског уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 18. септембра 1907. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(НАСТАВАК)

Сем деловође, увиђају морају присуствовати и два грађанина, који служе као сведоци, који посведочавају, да је све у истини онако, како је у протоколу записано. Како је у генералној истрази јавност искључена, то је њихово присуство потребно као гаранција, да ће се све урадити по закону. Ови присутни сведоци, према томе, имају и право и дужност да у протоколу примећу сваку неправилност иследникову приликом вршења увиђаја.

2. Што се тиче права странака, да присуствују увиђају, то се мора правити разлика између обвиненог и тужиоца.

Законодавац обвиненом само по изузетку допушта, да присуствује увиђају, и то само онда „ако се власт отуда нада, да ће он од тога што признати, или каква објашњења о њима (траговима) дати.“ Дакле, присуство увиђају није право, већ само дужност обвиненог. Иследник је позван да оцени у сваком случају, је ли потребно његово присуство или не. Законодавац је чак у наведеном § 54 казао и то, у којим

У случајевима иследник има наредити обвиненом да присуствује увиђају. Иследник ће то наредити прво у случајевима, у којима је потребно, да обвинени објасни неке чињенице или околности, које је навео, н. пр. да објасни тачно где је које од разних лица стајало при једној тучи, или н. пр. ако је потребно да обвинени позна леш убијеног. Друго, иследник ће наредити присуство обвиненог и онда, кад се нада, да ће га ту, на месту увиђаја, моћи боље да посматра и да ће га на тај начин моћи навести на признање. Иследник може н. пр. очекивати, да ће гледање места на коме је дело извршено или гледање самог предмета дела утицати на савест обвиненог и да ће услед гриже савести признати.

Као год и наш, овако су исто наређивали и сви старији законодавци. Данашња законодавства, међутим, у многоме се разликују од старих. Данас се, на првом месту, више не допушта, да иследник наводи обвиненог на признање. Стога данашња законодавства не допуштају присуство обвиненог увиђају у циљу добијања признања. Као разлог његовом присуству остаје, дакле, само онај први, т. ј. кад има да објасни околности, које су поред свег усменог причања нејасне. Овако наређује данашњи аустријски кривични поступак. Најмодернија законодавства отишла су даље и допуштају обвиненом да присуствује увиђају, кад он то жели. Ово је сасвим принципијелно и тачно. Јер, кад се узме, да је увиђај радња, која се у највише случајева само у генералној истрази може предузети и да се због пролазности предмета увиђаја касније не може обновити, онда начело страначке једнакости, начело *audiatur et altera pars* захтева, да и обвинени присуствује, да се и он чује, само ако он то жели. Све остале радње, извршене у генералној истрази, обнављају се на главном претресу, и стога обвинени не мора њима присуствовати, док се увиђај, као радња којом се један доказ прибавља, дефинитивно свршава у истрази, и обвинени је лишен одбране, ако му се приликом вршења увиђаја не да прилика да на исти учини своје примедбе. У овоме смислу треба учинити реформу у нашем будућем законику.

Ово и неправедно и строго наређење §-а 54, по коме обвинени може присуствовати увиђају само онда кад то иследник нареди, ублажено је у неколико тиме, што се *браниоцу* обвиненог не може забранити присуство. Уставом од 1903. допуштено је обвиненом, да и у генералној истрази има браниоца, и несумњиво је увиђај једна од првих и најважнијих радња којој бранилац треба да присуствује. Увиђајем се у највише случајева утврђује постојање кривичног дела, и кад је то тако важна иследничка радња, која се често не да касније обновити, онда се браниоцу, као стручном лицу, мора допустити, да тој радњи присуствује и да говори за обвиненог. Да би бранилац могао присуствовати увиђају, потребно је да обвинени саопшти иследнику име онога, кога је узео за свога браниоца. Иследникова је опет дужност, да браниоца благовремено извести о времену и месту увиђаја. Ове се дужности иследник може ослободити само у случају, кад постоји основана бојазан да ће се услед извештавања изгубити у времену, па услед овога изгубити и сам увиђај.

Односно *тужиоца* законодавац ништа не наређује, али се и с њим има поступити онако исто као и са браниоцем, т. ј. он по правилу треба да буде извештен о предузимању увиђаја. Ако иследник нађе да је његово присуство потребно, онда ће он бити дужан да присуствује. То нарочито може да буде случај са повређеним, који често треба на месту дела да објасни неке околности.

3. Са предузимањем увиђаја не сме се никако оклевати, већ се мора извршити што је могуће пре. Ово је потребно

учинити поглавито стога, што са одлагањем или могу трагови кривичног дела сасвим да нестану или се могу у тој мери изменити, да се не може добити првобитна слика. Стога је увиђај по правилу једна од првих иследничких радња. Ако иследник не може одмах да приступи вршењу увиђаја, онда он мора наредити да се предмет увиђаја сачува у првобитном стању тако да никакве промене не наступе. Ради тога може он наредити да се место, какав предмет или лице чува под стражом, да се извесне ствари затворе и запечате и т. д. Наступе ли, поред свега тога, какве промене у том међувремену, иследник је дужан да сазна како је предмет увиђаја изгледао одмах по извршењу дела. Он ће ово најпре и најлакше сазнати саслушавањем лица, која су прва дошла на место извршеног дела и која су прво видела предмет увиђаја, те ће с тога и моћи казати које су и колике су промене наступиле на предмету увиђаја.

4. Законодавац не поставља нарочита правила о томе, на који начин иследник има да предузме увиђај. Ово је и немогуће учинити стога, што су предмети увиђаја тако разнолики, да се увиђај над њима не може вршити по једним утврђеним правилима. Али и ако законодавац није прописао правила, ипак је наука створила нека општа правила, а пракса дала упут, по коме иследник треба да ради, кад врши увиђај.

По том упуту иследник, кад приступа увиђају, мора на првом месту сву своју пажњу да обрати на чињеницу или околност која је предмет увиђаја. А шта је предмет увиђаја у поједином конкретном случају, иследник ће увек знати према кривичном делу које је извршено, као и према чињеници или околности, чију истинитост треба доказати. Али иследник никако не сме да смете с ума, да се увиђај касније или тешко може поновити или се никако и не може поновити. Стога је он дужан приликом вршења првог увиђаја, да обрати своју велику пажњу не само на главни предмет увиђаја, н. пр. на леш, ако је у питању убиство, већ да исту распростре и на све друге околности, које на први поглед нису од вредности, али које касније могу да буду од утицаја на решење кривичноправног спора, јер се касније може многа важна околност да објасни и расветли једном спореднијом околношћу. Тако н. пр. ако је у питању убиство, то ће предмет увиђаја прво бити леш. Иследник има да констатује постојање леша, за тим како је одевен, како одело изгледа, колико повреда има, где су и какве су. После тога предмет увиђаја има да буде простор у коме је леш нађен, као и све околне одаје. Има се н. пр. утврдити, да ли је леш нађен на кревету, на патосу, близу врата или прозора, у ком је положају леш био и т. д. Исто тако иследник мора да обрати пажњу на то, да ли крај леша или у тој одаји у којој је леш или ван ње има каквог оруђа, којим је убиство извршено; за тим на то, да ли случајно ту или у близини нема каквог предмета, као: марама, пешкир, дуванска кутија или што друго, по чему би се могао наћи прави кривац. На трагове од крви мора такође обратити пажњу, на трагове од човечијих ногу из чега се може видети да ли је био један или више злочинаца, да ли је било хрвања са жртвом или не, као и на сваку другу најситнију околност за коју иследник држи, да ће му у истрази бити од користи.

(наставиће се)

Д-р Бож. В. Марновић.

ОДГОВОРНОСТИ ЗА НАКНАДУ ШТЕТЕ.

(НАСТАВАК)

4. При тражењу накнаде штете из деликта може бити и тај случај, да је штетник предузео штетну радњу или не-радњу у несвесном стању, када дакле није био свестан својих поступака. У оваком случају тужилац ће тражити накнаду од онога, који је својом радњом односно нерадњом штету проузроковао. Тврди ли овај да је у несвесном стању штету причинио, онда може ово наступити:

а. Сам је штетник себе ставио у несвесно стање (опио се, дао се хипнотисати и т. д.), било с обзиром на општећење, које је намеравао у таком стању да учини (на пр. неко се опије, да би се охрабрио на штетну радњу), било без обзира на то (на пр. неко пије и ако зна да ће се опити). У оваком случају штета, која је у несвесном стању проузрокована, може се бар посредно у кривицу учиниоцу уписати, и зато је он дужан дати накнаду. Међу тим учинилац би се онда могао ослободити одговорности, кад би се утврдило да нема чак ни његове непажње, што је у несвесно стање дошао (на пр. неко без мога знања метне ми у чашу вина неки прашак, који брзо опија, а који се не опажа у вину).

б. Ако је кривица другог неког лица, што је учинилац штете у несвесно стање дошао, онда је ово друго лице одговорно за учињену штету (н. пр. ја сам некоме сипао прашак који опија у чашу из које пије), и то или само (кад учинилац на пр. није знао да у вину има тога прашка) или заједнички са учиниоцем (кад учинилац зна или је могао знати да је прашак метнут и да ће се услед тога опити).

в. Ако је најзад оштећени сам произвео несвесно стање код штетника, онда он не може накнаду штете од овога захтевати или бар неки део исте мора примити на себе с обзиром на § 805. грађ. зак.

Несвесно стање, у коме је штета причињена, може бити и последица случаја (на пр. неко изненада падне у несвест и разбије прозор на дућану). За ту штету штетник не одговара, јер му се штетна радња не може у кривицу уписати — тач. § 807. и тач. 1. § 808. Види §§ 1306. и 1307. аустр. грађ. зак. и Штубенраух, II, стр. 663.

5. Друкчије стоји ствар, кад је у питању *терет доказивања* у погледу накнаде штете, која се десила *повредом већ постојећег дуговинскога односа или невршењем неке законске обвезе*. Тужилачка страна има ту да докаже да извесан дуговински однос између ње и тужене стране постоји (на пр. да су закључили уговор о зидању извесне зграде), односно да је тужена страна непосредно по пропису закона на извесну радњу обавезна, а за тим да је услед неиспуњења уговора односно законске дужности претрпела штету.²³⁾ Тиме је већ доказана и оправданост потраживања накнаде штете. Тужилац не мора да доказује, да до туженога *има кривице*, што је штета наступила, ни којом је радњом односно нерадњом туженога то било. На против, ако тужени хоће да се ослободи одговорности за накнаду штете, онда он има *тврдити и до-*

²³⁾ Аустријски судови осуђивали су на накнаду штете у овим случајевима неиспуњења законске дужности: кад газда имања не поспе при полатици тротоар или не огради место, где се врше кућне исправке, па неко буде услед тога повређен; послодавац одговара за штету, коју његови радници претрпе услед тога, што он није испуњавао влашћу прописане наредбе, у циљу спречавања несрећних случајева при послу. Из наше праксе овде долазе спорови због накнаде штете против трамвајског друштва, које не испуњава прописе издане у циљу спречавања несрећних случајева.

казати, да до њега нема кривице, што је уговор односно законска дужност остала неиспуњена, да је то дакле услед случаја наступило, за који тужени није одговоран. Све се то лепо види из § 1298. аустр. грађ. зак.: »Ко наводи да је у испуњењу своје уговорне или законске обвезе био спречен без своје кривице, тај треба то да докаже.« А и у § 801. нашег грађанског законика вели се: »Од наплате учињене штете само се ко онда ослободити може, ако докаже да штета није његовом кривицом, но се случајно догодила.«

6. Већ од дужег времена води се у науци приватнога права препирка о томе: да ли да се за основ одговорности за накнаду штете узме **принцип кривице** или т. зв. **принцип каузалитета** (узрочности, повода). Ствар је у томе: треба ли проузроковач штете да одговара за штету само онда, ако до њега *има кривице* (зле намере или небрежења) што је штетну радњу или нерадњу предузео (принцип кривице), или треба у опште за штету да одговара, без обзира на кривицу, сваки који је својим поступком штету *проузроковао* (принцип каузалитета)? Наравно да је ово питање од огромног значаја, с тога је и појмљиво, што о њему постоји и огромна литература.²⁴⁾ Усвоји ли се принцип каузалитета, да се дакле одговара за штету без обзира на кривицу, онда би за накнаду штете била одговорна и деца испод 7 година и душевно болесни, и онај који је највећу пажњу на своје поступке обраћао, једном речи сваки, ко својим поступком штету *проузрокује*... Довољно је дакле да постоји каузална (узрочна) веза између штетне чињенице и штете, па да постоји и одговорност онога за накнаду штете, који је ту чињеницу створио.

(наставиће се)

Д-р Драг. Аранђеловић.

ОДРИЦАЊЕ ОПТУЖЕНОГА

као казми поштрављајућа околност.

У њему се не састоји само једно средство одбране, јер признање, онда, кад су докази сумњиви, није само напуштање одбране, но много пре и једно и друго понашање има директне везе с делом, пошто оно осветљава кретање учиниоца.

²⁴⁾ У одличном делу аустријског писца D-г А. Pavliček-a Über die Haftung für den unverschuldeten Schaden, Wien 1907, стр. 1. и 2. наведена је богата литература о овом питању. На жалост није ми било могуће да до свих побројаних дела дођем. Колико се пак овим питањем интересују аустријски правници, нарочито с погледом на предстојећу ревизију њиховог грађанског законика, види се из горе поменутог дела, на стр. 3., где се вели: »Осећај недовољности обузема онога, који предузме да решава питање о реформи законских прописа о накнади штете у аустријском грађанском законнику. Зар нису стручњаци првога ранга Унгер, Рауда, Пфаф, Штрохал, Штајнбах износили предлоге за реформу две партије грађанског законика? Несумњиво је и за цело у опште познато, да је наука о накнади штете једна од најтежих у пространој области грађанскога права, да је она сама по себи од особите важности, и да све већи значај добија с обзиром на промене социјалне и привредне односе, као и на народне погледе у модерном правном животу.... Али право тежи да се прилагоди променима животних односима, с тога морају и променени односи модернога живота и погледи народни, који се појављују у правном развићу, са тиме везаном, од утицаја бити на начела права на накнаду штете. Већ из тога се јасно види, да је *реформа* нашег грађанског законика како у погледу многих других материја у опште, тако и *нарочито у погледу права за накнаду штете потребна*, те да би се законски прописи прилагодили променима односима и потребама модернога живота.... Да је овде у питању једна од најтежих и најзаинтереснијих правних материја, види се, поред осталог, из покушаја, које су модерна законодавства (пројекти грађанских законика за Швајцарску и Русију и немачки грађански законик) у циљу регулисања овога питања предузимала.«

Отуда увиђа судија, да ли окривљени свој деликт сада одобрава или осуђује, дакле у колико је он с њиме срођен. На овај начин одрицање и признање постају основи, који имају велику вредност за ово сазнање.

Карактеристично је да се речи „признање“ обично придаје атрибут „покајничко“ (с кајањем, *geuitig*), тако исто, као што тек „упорно“ одрицање нечега типичног у себи има. У ствари је врло често кајање мотив признања. Злочинац стоји под утиском свога ништавила, њему је дело тако мрско као и другима; он је далеко од тога да се од одговорности брани, шта више можда му је она добро дошла. Кад такви осећаји у уста долазе, то иде сасвим у прилог тога, да је деликт био само једна епизода у животу делинквента, да он није израз душе његове (*Geist von seinem Geiste*).

Признање индицира сразмерно мали ступањ кривице. Ипак признање може потећи и из уверења да се чинило оно на шта се има права; оно се чини у форми „ја би то и по други пут учинио.“ И лако је могуће да се судија с оптуженим у томе слаже; он ће то у толико пре чинити, у колико је оправданији мотив злочина. Замислимо само какав случај од оних који се често у романима налазе, убијство браколомника и т. п. И тада се огледа у признању, наравно не само у признању, мања кривица, кад стоји нерезна констелација; спољне прилике су у главном криве. Напротив, ако судија не може да се сложи са уверењем оптуженога да је право радио, онда у таквој признању лежи један основ више, да се кривица теже урачуна. Он би то по други пут учинио за то, што је заклето непријатељ правног поретка, што се с поносом урачунава у анархисте, непоправиме злочинце, којима је злочин занат (*Gewerb-mässige Verbrecher*). Његово је признање продужење ове борбе противу државе; сви треба да знају како он сасвим презире законе; од њега је далеко помисао да се својих дела стиди, са сувим речима он признаје: мој је злочин израз моје душе (*Geist von meinem Geiste*). Овове примеру могли би се и други додати, код којих признање показује знак велике кривице. Они могу наступити кад се обрати пажња на признања, која су учињена из равнодушности наспрам казне и кад се испитају мотиви ове резинације, која у очи пада. Наравно да се при томе дешавају и примери, који противно тврде, пошто има најразноврснијих мотива.

Упорно одрицање већином индицира сразмерно висок степен кривице. Ово стоји (у обрнутој сразмери према признању) у толико више, у колико су сигурнији докази противу оптуженога прибављени, пошто се тада намера, да се од казне одбрани, све више губи, а тиме се положај учиниоца у његовоме делу све боље очитује. Одрицање може тада служити за основ оцене како је дело јако с личношћу срасло. Ни извршење злочина, ни доказивање његово нису душу злочинца могли омекшати; код њега нема кајања нити наклоности да се од дела растави; он у основу не пориче свој злочин него цело

своје биће. Тако од прилике изгледају случајеви упорнога одрицања, одрицања из пркоса. С правом се тврди, да кад би се оптужени за учињено дело могао изговорити на спољне узроке, рђаво друштво у које је био упао или на нужду, у којој се тада налазио, кад би дело могао као погрешку представити, онда би га он признао. Он се чврсто држи неистине зато, што би истина открила његов злочиначки карактер и по томе она за њега нема ничега привлачног. Овове се може додати даља оцена, да је човек, који се потпуно одвикао од потребе да истину говори, у великом ступњу расположен антисоцијално. На сваки начин тада се мање обраћа пажња на карактерне особине, појављене у злочину и употребљава се одрицање као симптом укупне индивидуалности. С друге стране има такође случајева, у којима се одрицање јавља као индиција да је кривица нижега ступња. Има природа, које за њихове најбоље осећаје немају речи, а такве природе нису сурове. Тако може се десити, да какав оптуженик, којим је овладао горки осећај неправда, које је учинио, ћути или лаже, да не би нико слутио како његова душа трпи. Он је сам себе давно осудио, судије могу сада чинити и наређивати шта хоће, али из његових уста не треба нико његову срамоту да дозна. Може и такав случај бити, да злочинац очајава, да ли ће се историја његове погрешке разумети, он све одриче за то, што се боји да ће погрешно бити оцењено, ако би он што признао. На сваки начин да ће одрицање, када се чини из мотива овакве врсте, већином бити бледо и пасивно. Оптужени не измишљава никакве приче, да би суд преварио, него се ограничава на стереотипно „то није истина“ „ја то нисам учинио.“ Стрпљење судије овим се меће на тешку пробу и тада више него у другој прилици наступа опасност да се симптоми рђаво разуму и погрешна дијагноза постави.

Наша последња разлагања била су чисто казуистичка и вероватно да ће она имати противника. Ја се с тим слажем, јер морам узети да се опорицање оснива на томе, што је обраћена пажња на какву особену околност, која је у конструкцији дотичнога случаја остала непримећена. Ну, моја тежња баш је на то и управљена, да покажем да одрицање и признање, како кад, имају различан значај, према укуности симатоматичних факата, међу којима се налазе. Због тога није ни могуће приступити каквом систематизирању индицирајућих функција. Ми нећемо овде понављати погрешку укупнога кривичног процеса нити преносити на наш проблем задаћу, коју је он себи поставио, да утврди вредност доказних индиција; ми би понова насели на безброј могућих констелација. Поучно је и искуство, да поврат, који заузима угледно место међу симптомима теже кривице, ни у ком случају не може се увек тако ценити и да се тамо, где то позитивни закони прописују, морају добити опште познати лажни резултати.

Према томе мора се питање у којим случајевима одрицање и признање показују већу, а у којим, опет, мању кривицу,

оставити оцени судије, његовоме искуству и познавању људи, наравно не у анализирајућим формама теоријскога разлагања, него као очигледно (интуитивно) схватање једнога дела стварности. Теорија је своје учинила, кад је јасно изложила, да одрицање и признање треба избрисати као етиологичке (узрочне) моменте при одмеравању казне и ту их примити као симптоме ступња кривице.

2) Од својнога судије Хаука, из Колмара.

Питање, у колико је допуштено при одмеравању казне, узети као отежавајућу околност, упорно одрицање дела од стране оптуженога, било је увек спорно. Два касациона суда (Царевински и Царевински Војни Суд) донела су по овом питању противне одлуке. Први Кривични Сенат Царевин. Суда наводи у одлуци од 13. новембра 1905. г. (св. 38. и 69. с. 207), следеће:

Кривична комора (*Strafkammer*) осудила је оптуженога на казну за дело једне увреде у смислу §§ 186. и 200. казн. зак. Он је примио на себе да докаже, да је оно што је тврдио, истина, и до закључка поступања остао је при томе и онда кад доказним материјалом ништа у његово корист није утврђено. При одмеравању казне суд је ставио оптуженоме ово упорно одрицање као отежавајућу околност. На ревизију оптуженога пресуда кривичне коморе уништена је због правне погрешке при одмеравању казне.

Разлози су:

„Истина, у опште узевши, суд може, када сматра да је доказано какво кривично дело, које оптужени одриче, упорно одрицање овога доказаног дела узети као разлог, да оптуженоме тежу казну одмери. Ну овде није ни у колико утврђено, да је оптужени противу свога најбољег знања употребио изговорена увредљива тврђења. Друкчије би наравно, ствар имала да се цени, кад би суд стекао уверење да је оптужени н. пр. накнадио, нарочито употребом доказног материјала у судскоме поступању, увидео неистинитост његових тврђења и да би суд преварио, ипак при њима остао. Но за ово нема никакве основе у судским побудама.“

Војни Царевински Суд заступа у одлуци I Сената од 6. априла 1905. године (св. 8. п. 57. с. 207.) следеће становиште:

Суд је на основу конзеквентног уздржавања оптужених да истину покажу, повећао казне, досуђене им од првога суда, са по једном недељом дана затвора. Овим је тај другостепени суд изрекао казну за конзеквентно уздржавање оптужених од тога да истину покажу, дакле за одрицање кривице. По схватању Сената (одељење касац. суда) ово је противзаконно. оптужени се сходно прописима §§ 173, 247, од 3. 391. од 2. Војног крив. суд. пост. има саслушати и у претходној и у судској истрази. По овим одредбама саслушање оптуженога треба да буде само средство за његову одбрану, а не средство за доказивање његове кривице. Оптужени не сме ни бити принуђен да говори о оптужби, која је противу њега подигнута, он може шта више, да откаже сваки одговор. Он може и своју кривицу

да одриче и сме све да изнесе, што сматра да је потребно и да иде у прилог његовој одбрани. Њему се мора његова кривица доказати.

Ако је одрицање кривице по закону допуштено, онда оптужени не може бити кажњен, кад од овога права употребу учини. Да ли је једно такво одрицање оптуженога конзеквентно, упорно или не, то не може у овоме правити никакву разлику. Ако је оптужени у опште у праву, да пред судом своју кривицу одриче, то није од утицаја мера у којој он то чини.

У истоме питању II Сенат Војно Царев. суда у одлуци од 6 септембра 1905 год. (до сада нештампана саопштења од Шварцкопена. Одлуке војно царев. суда посматра се гледишта фронтног официра с. 31 и 32) заузео је следеће ставовиште.

„Оптуженоме се не може одрећи право да своју кривицу, чак и против свога најбољег знања одриче.

Ну повећање казне са тога основа, што оптужени чини употребу од једног свог права незаконитоје.

Одрицање кривица односно лагање оптуженога пред судом, има се на неки начин сматрати као природно право оптуженога. С друге стране је опет такође природно, кад судија једнога оптуженика, који отворено упорно и дрско одриче, строжије цени, него другога, који своје дело добровољно призна. Али ово сме да се појави у разлозима пресуде само као основ за олакшавање казне код последњег, а не и за отежавање код првога.“

Различност ових одлука може наћи ослоњаца само у разним схватањима о правном основу и циљу казне у опште. Ако се сасвим површно схвата гледиште да је казна само једна потреба (Notwendigkeit) за одржање правног поретка у држави и да јој је једино и само циљ опште осигурање од нарушиоца права, онда нема више вредности то, да ли оптужени кривицу признаје или одриче. Ако је кривица доказана, кривац добија законом прописану казну. При одрицању казне има се само ценити величина причињене штете. На против, ако се злочин и злочинац посматра н. пр са гледишта морала, религије или естетике, ако се државна казна сматра као акт одмазде или као нужност, која потиче из природе или рачуна или као логичан захтев, према овоме, како кад, при кажњавању има се придати значај у погледу врсте и мере казне и злочинице умишљају учиниоца. Тада се заиста у упорноме одрицању оптуженога може сматрати да стоји повећана злочина намера, која строжију казну изискује. У казним законима примењују се казне у најразноврснијим циљевима и судија није овлашћен да уноси у закон такве мисли, које нису мисли законодавца.

Ну у осталом он сме при доношењу одлуке да потпуно примени његово схватање, које има о ствари. То важи и кад би он због тога сматрао да треба да примени строжију казну за то, што оптужени своју кривицу не ће да призна и ако је она другим доказима доказана. Нека би то било човечанско или природно

право оптуженога да своју кривицу одриче ипак судија може, разуме се, ако је он тврдо убеђење добио да је доказана кривица тога оптуженика и да је његово одрицање несавесно, без преоштравања одрицање узети као основ за пооштравање казне. На сваки начин ово се не би могло узети у рачун као при каквом другом законском основу за пооштравање и због тога учинити какво одређено повећање казне. Ну на питање, да ли је судија у праву да одрицање оптуженога, само по себи узме као разлог за пооштравање казне, по правилноме схватању има се одговорити потврдно. То је само ствар судског одмеравања. Ну изгледа ми да при употреби овога права треба бити веома опрезан. Као год што свако признање није увек израз кајања и поштености мишљења исто тако ни свако ђутање и одрицање оптуженога није знак злочиначке окорелости. Шта више, може се десити да је где кад судији понајтеже да правилно оцени баш ово одрицање оптуженога.

(свршиће се)

М. С. Ђуричић,
члан касац. суда

ШПАНСКЕ ВАРАЛИЦЕ

ПОМОЋУ СОКРОВИШТА

од R. A. Reiss-a,
професора полиције на универзитету у Лозани.

(ПСТАВАК)

Ови разлози, драги господине и рођаче, и искрени савети мога јединог пријатеља и исповедника господина Пера Жуана — Ривере, одлучили су ме да вам понудим старалаштво моје кћери. Ако се осећате способним, да се примите ове часне дужности, ја, пре свега, захтевам вашу часну реч, да ником не одате тајну наших односа. Мере предострожности, чији ћете мотив доцније сазнати, налажу ми ову резерву, а из истог разлога молим вас да ваша писма, мени упућена, стављате у два куверта, и да на унутрашњем означите моју адресу, а на спољашњем адресу коју вам саопштавам на дну писма.

Личност, чију вам адресу саопштавам, синовика је мога поштованог исповедника и јединог пријатеља, коме могу поверити моју тугу и моју душу; он ће бити и веран извршилац моје последње воље. Његова синовика достављаће ми писма преко њега.

Очекујем с нестрпљењем ваш одговор који ће, у то не сумњам, бити повољан, јер ово је молба једног болесног и одвећ несрећног оца.

Моја кћи и ја бићемо вам вечито захвални, а и Бог ће вас наградити.

У очекивању јесам, драги господине и рођаче, ваш одани

Карлос Ј.

Адреса за ваше писмо: Senona Hermina Sala, Enamorats, 133 Prinzipal San Martin de Provencals, Barcelona.

Ово писмо право је ремек — дело, како са гледишта, грађе за роман, тако и са гледишта појединих његових детаља, којима је циљ да изазову поверење адресатова. Треба само посматрати дискретни начин, којим се наглашује новчана награда, довољно јасан да пробуди жељу, и довољно mudar да не изазове сумњу претераним цифрама. Рукопис писма фини је, али у исто доба и неједнак — као и код већине болесних људи.

Срећом су се варалице превариле у лозанском кореспонденту. Довољно интелигентан, овај је одмах увидео с ким има посла и одлучио се да варалице преда власти у руке. У овом циљу он је одговорио „интенданту,“ преко означеног посредника, да у принципу пристаје да се прими старалаштва његове кћери и, тражећи накнадна обавештења, молио је у исто доба да му се упути и пупила. У одговору на ово, његов шпански рођак упутио му је писмо ове садржине:

„Мелила, 2. априла 1905.

Драги пријатељу и рођаче,

Са сузама у очима читао сам неколико пута ваше љубазно писмо од 28. пр. месеца, у коме ме извештавате да се примате деликатне мисије коју сам вам поверио. Захваљујући вама, ја могу умрети мирно и у нади, да ће моја кћи наћи сигурно склониште против својих грамзивих рођака. С обзиром на доброту, којима ће те је обасути ви и ваша фамилија, и даљину која ће је растављати од наших рођака по матери, ја се надам да ће њена имовина бити потпуно обезбеђена. На овај начин избећи ћу слутње које предвиђам, јер, ако по несрећи умрем пре него што предузнем све мере предострожности, закон ће признати право старалаштва рођацима по матери. Ето зашто ја хоћу да се користим мојим правима, и да благовремено именујем кћери староца, ближег или удаљенијег сродника, против кога не може бити никаквих рекламација. На овај начин, захваљујући Богу, ја ћу видети све моје жеље остварене пре него што умрем, и избећи ћу да младост моје кћери буде исте судбине као и моја. За време моје младости ја сам био поверен старалаштву ових истих сродника, и због тога сам много претрпео како у погледу интереса тако и у погледу морала, што би било дуго и тешко да вам причам. О овоме ће те се, у осталом, уверити из масе званичних и фамилијарних докумената, које ће вам предати мој исповедник и моја кћи по свом доласку. Довољно је за сада да вам нагласим да је моја фамилија по матери била узрок свију мојих патњи и несрећа, и да ме је увек сматрала као странца. Због тога сам увек тражио и тражим да удалим моју кћер од ових људи, и да јој нађем другог оца. Како је ова моја жеља правична, то ће вам се сви потребни документи о старалаштву моје кћери предати у руке, кад томé буде време, а на овај начин и моја кћи биће заштићена од сваког напада. За сада имам да вам препоручим само једну ствар, а то је: потпуна дискреција.

Остаје ми још да говоримо о најделикатнијем питању. И ако знам врло добро,

да немените радње нису никад довољно награђене, ипак, пошто ми моје стање допушта, хоћу да унапред засведочим моје признање ономе, који ће имати дужност да управља имавином моје кћери, коју обожавам. У моме тестаменту наћи ће те једну клаузулу у корист вашу која ће вам надокнадити огромну услугу коју чините мени и мојој кћери; ја вас молим да је примите.

Чим потребни документи буду направљени, моја кћи Лаура кренуће се на пут у пратњи Пера Ривере. Колико жалим у овом моменту, што нисам раније, у срећнија времена, следовао мојој жељи и допутовао у вашу госто пријемну земљу! Ова срећа биће резервисана моме драгом детету које ће, у то сам уверен, наћи у вашој фамилији искрене милоште, која ће ублажити тугу једног сирочета. Ова нада и одржава моју скрушену душу последњих дана који ће, бојим се, бити врло кратки, јер осећам како ме снага издаје; ја сам толико слаб, да већ ни кревет не напуштам.

Остаје ми, дакле, да вам још једном захвалим, што сте се примили да ме замењујете поред кћери, чија ми је будућност била једина брига. Већ сам послао за кћер у њен колеж и очекујем је сваког часа. Пре него што се крене на пут, ја ћу са интелегентним и оданим Пером Ривером приправити све потребне документе за вас.

Васпитање моје кћери одлично је. Она зна врло добро француски, шпанолски, музику и цртање; њен карактер је миран и питом; уверен сам потпуно, да ће она умети увидети и наградити својом природном добротом сав труд који ће вам проузроковати око осигурања њене среће. У прилогу под „А“ шаљем вам по један примерак њене и моје фотографије.

Кроз неколико дана писаће вам моја кћи и господин Ривера, и, може бити, значајне дан свога доласка, да би их ви могли очекивати на означеној станици.

Збогом, драги рођаче; примите са целом вашом фамилијом најискреније осећаје захвалности једног оца који умире, и који упућује молитве Свевишњем да вам подари дуг и срећан живот.

Ваш одани

Карлос Ј....

P. S. Ваше писмо послаће те ми као и прошлог пута, на адресу Хермине Сала.

Са задовољством сам примио вашу фотографију. Да не би у моме тестаменту било двосмислености, изволите ми одмах саопштити ваше презиме.“

У овом писму представљени су сви чланови комедије: Карлос, интендант који умире, његова кћи Лаура, Пер Ривера, исповедник и овога синовца Хермина Сала, која је у исто доба вршила дужност поштоноше. У писму се налазе две фотографије, од којих једна представља шпанског официра: Карлоса Ф... а друга једну младу жену: Лауру. Обе фотографије врло су рђаво израђене, и стручњак одмах познаје да су то рђаве репродукције оригиналних фотографија. На картонима нема фирме фотографа, што доказује да варалице помоћу сокровишта

користе све, па и саму фотографију, да би постигли свој циљ.

У току истраге против двеју од ових варалица, били смо позвати да дамо своје мишљење о томе: да ли фотографија тобожњег Карлоса није идентична са ухапшеним Ц...? Овај последњи показивао је, доиста, много сличности са фотографијом шпанског официра. Изјавили смо пред судом, да ова фотографија није она ухапшеног Ц... а доцније смо сазнали да је она — ова фотографија — представљала једног бив. министра војног у Шпанији.

И у овом другом писму писац говори о многим стварима, о којима је већ било речи у првом писму. Је ли ово због тога да би се само испунила хартија, или у циљу подражавања болесног човека, који се увек враћа на ствари које га занимају? Ми смо склонили да верујемо у другу хипотезу, јер је цела ствар тако вешто комбинована, да се с разлогом може допустити претпоставка, да су варалице имале у виду и ову особеност болесника. Она им је, у осталом, послужила као повод, да се у детаљима врате на питање о награди.

Болест „интендантова“ напредовала је веома брзо, јер је његов рођак из Лозане под 6. априлом примио писмо од Пера Ривере, које гласи:

„Мелила, 6. априла 1905.

Драги господине,

Са жалошћу извештавам вас, да се стање здравља вашег рођака, нашег драгог пријатеља, г. Карлоса знатно погоршало услед једне кризе, која нам је задала много бригае. И ако је болест, у неколико, окренула на боље, ми смо сматрали за дужност да одложимо наш одлазак докле Свемогући, у своме бесконачном милосрђу, не одлучи нашу судбину. Лекари верују, да снага нашег драгог болесника неће моћи одолети другом нападу, који ће неминовно наступити. Ми се ипак још надамо. Наш драги пријатељ при чистој је свести, а његова мирноћа духа за дивљење је. У циљу прављења тестамент позвао је једног нотара. Његов тестамент, казао ми је, биће у потпуној сагласности са оним што вам је писао. Госпођица Лаура поред његовог је кревета, и за све време последње кризе није се одвојила од драгог болесника. И поред све жалости, она се сећа вас и савета свога оца, и шаље вам приложено писмо. Сажаљевам много, што се први пут обраћам на вас под овако жалосним приликама, али се надам, да ће ми добри Бог допустити, да вам пошаљем боље новости о болести нашег драгог пријатеља.

Очекујући ваш одговор, ја вас молим да примите уверење о мом потпуном поштовању.

Жуан Ривера, Пресбитеро

Ваш одговор пошаљите ми такође преко моје синовце.“

Уз ово писмо, приложено је и писмо „интендантове“ кћери Лауре ове садржине:

„Мој драги рођаче,

Пишем вам у веома тешким приликама по мене: мој отац позвао ме је к себи,

али сам га затекла веома болесног; надам се међутим, да је милосрђе Божје велико, и да ће оздравити. Веома сам срећна од кад сам сазнала да ћу, чим отац оздрави, доћи да живим поред вас. Будите уверени, да ћу чинити све што од мене зависи, да би вам се одужила за доброту које ће те ми учинити, и да ћу побожно слушати савете које ми даје мој обожавани отац. Жељна да вас што пре видим, остајем ваша одана и послушна синовца

Лаура.“

(наставиће се)

Archives d'Anthropologie criminelle,
№ 164—166, 1907. год.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

1.

Суд општине раиначке, актом својим од 22. јуна ове год. Бр. 590, пита:

„Ова општина дугује Управи Фондова једну извесну суму новаца, и за наплату тога дуга, узета су у попис општинска добра.

Како је ова позајмица од управе раздељена између појединих грађана ове општине, те су у ствари они дужници, то их је овај суд, пресудама својим осудио, да овај дуг плате.

Против ових пресуда они су изјавили жалбе, и првостепени суд поништио их је из неких формалних разлога, и вратио суду да даље уради шта треба, и то ће се учинити.

Али како има случајева, који ће онемогућити извршење наплате, кад пресуде буду извршене, суд моли за потребно обавештење о овоме:

Тако, неки су за живота распродали своје имање и издали тапије потврђене општинском и среском влашћу, и сада је питање: може ли се ово имање распродати за наплату овога дуга Управи Фондова и јесу ли купци у опште у каквој обвези; неки су учинили кривице и осуђени на накнаду штете, те им је све имање распродато и купили га њихови синови, па сада имају судом утврђене тапије на њихово име, те настаје питање: може ли се очев дуг наплатити из њиховог имања?“

— На ово питање одговарамо:

Ако је позајмљена сума од Управе Фондова подељена на поједине грађане те општине и ако постоје њихове обвезе, онда општина може тражити наплату од њих судским путем, према величини потраживања, као што је, види се, и учинила.

Кад пресуде постану извршене, онда наплату треба покушати прво из покретности дужника, водећи рачуна о наређењима § 471. грађ. суд. пост. на тек онда из непокретног имања.

Оно имање, које је продато пре осуде, ако није било предмет залогне, и на њега издате и тапије потврђене општинским судом, не може бити предмет извршења ових пресуда, јер је прешло у туђу својину, и купци нису одговорни за плаћање.

Исто тако не може се за извршење ових пресуда продавати оно имање, које је продато на лицитацији за наплату кривичних трошкова, па га купили синови, јер они својим имањем не одговарају за дугове очеве.

II

Суд општине стамничке, актом својим од 21. јуна ове год. Бр. 724, пита:

»§ 471. грађ. суд. пост. вели, да земљоделец не може да прода своје имање испод 5 дана орања и кућу с плацем.

Кад се једна жена уда и донесе известно непокретно имање, које заједно са оним што је код мужа затекла не износи више од пет дана орања, да ли онда она може продати своје донесено имање, по пристанку и одобрењу свога мужа, и може ли купцу издати тапију?»

— На ово питање одговарамо:

Благодејање и ограничење, које предвиђа § 471. грађ. суд. поступка, не односи се само на старешину куће, него је тежња да се од сиромаштине заштити цела породица земљорадничка.

Према томе, кад удружено имање жене и мужа не износи више од пет дана, дакле једва онолико, колико је једној породици довољно за живот, онда оно не може бити предмет отуђивања ни по пристанку мужа.

III.

Суд општине пријеворске, актом својим од 28. јуна ове године Бр. 1021. пита:

»Главни Савез земљорадничких задруга, учинио је извесну позајмицу земљорадничкој задрузи, а она је то разделила члановима ради куповине стоке.

Главни Савез сада тражи да поднесу сточне билете, као доказ, да је новац утрошен на оно ради чега је и издат.

Како они нису узимали сточне билете у своје време, они сада траже формална уверења о томе, како имају толико и толико комада стоке, и та уверења траже бесплатно.

Моли се уредништво за обавештење: да ли суд мора издавати ова уверења без таксе, или има права на наплату?»

— На ово питање одговарамо:

У смислу чл. 95. и 98. закона о земљорадничким и занатским задругама, и расписа Министра унутрашњих дела од 21. октобра 1901. г. ПБр. 24143, задруге и задругари ослобођени су плаћања таксе, за све радње што их с државним и општинским властима имају, у колико су ове нераздвојне од њиховог задругарства.

Према томе, кад се уверењима, која траже, има да утврди један факат, који има свога извора у њиховом задругарском положају, онда не треба наплаћивати таксу.

IV.

Суд општине салаша црнобарског, актом својим од 6. јуна ове године Бр. 776, пита:

Како ће се вршити избор општинских часника у смислу чл. 174. зак. о општинама?»

— На ово питање дат је одговор у бр. 39. »Полиц. Гласника« за ову год. под II, поводом питања општине височке.

Нека, дакле, суд тамо потражи потребан одговор.

V.

Суд општине јекевачке, актом својим од 4. јуна ове године Бр. 694, пита, како ће се наплаћивати такса за сточне билете.

— На ово питање одговорено је у бр. 37. »Полиц. Гласника« за ову год. под II, поводом питања општине цветојевачке.

Нека суд тамо потражи потребан одговор.

VI.

Суд општине косерићске актом својим од 19. јуна ове год. Бр. 1729, пита:

»По чл. 1. закона о накнади штете, учињене злонамерном паљевином и намерним противзаконим поништајем ствари, сваку штету, учињену злонамерном паљевином и намерним противзаконим поништајем *необезбеђених* ствари, као и крађом: стоке, земљоделских алата, хране (људске и сточне), воћа, живине, кошница и пољских зграда, плаћа оштећеном накнаду она општина, у којој је казнимо дело учињено.

Пошто је овом суду нејасно, како се разумеју обезбеђене, а како необезбеђене горе побројане ствари, и да ли се рачуна да је храна људска необезбеђена и онда кад је она смештена у каквој згради, па је крадљивац зграду обио или провалио и крађу извршио, или се то сматра за обезбеђено, и мора ли општина такву крађу накнадити.

Даље, да ли се у људску храну сем жита убраја и сланина, месо, маст, бели мрс или не, и морају ли с исте накнадити оштећеном, ако су покрађене обијањем или проваљивањем стаја, ускакањем и т. д.?»

— На ово питање одговарамо:

Накнада намерно поништених ствари везана је за услов, да су *необезбеђене*, н. пр. да су приступачне сваком, као што су усеви у пољу, воћњаци, виногради, и т. д. и да су без непосредног надзора и чувања сопственика, остављене тако са вером у имовну сигурност.

Према томе, кад год се неком намерно униште усеви, воћњаци виногради, поврће и т. д. па се кривац не пронађе, општина плаћа накнаду штете.

Код крађа стоке, земљоделских алата и осталих ствари, побројаних у чл. 1. поменутога закона, није постављен никакав услов, па ни онај, да су оне *необезбеђене*, него се накнада даје кад год се изврши крађа једне од поменутих ствари, па било да је крађа извршена из отворених или затворених простора, било обијањем, проваљивањем или ускакањем.

У људску храну, сем хлеба и жита, рачуна се и сланина, маст, бели мрс, и све оно остало, чиме се људи хране.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

Т Р А Ж Е С Е

Благоја Павловића, земљоделца из села Раче, среза косаничког, који је пре неколико дана отумарао из места пребивања, тражи начелник среза косаничког актом Бр. 8374, ради извршења извесне пресуде. Пронађеног треба спровести поменутом начелнику.

Александра Јеличића, тежака из Грабовца (среза посавског окр. ваљевског), који је 22. тек. м-ца отумарао од своје куће, тражи Управа града Београда ради предаје родитељима. Александар је стар 15 година, високог раста, плаве косе; од одела има на себи: сељачку кошуљу и гуњ, на ногама опанке с кајишима. Позивају се све полицијске и општинске власти да Александра живо потраже и нађеног упуте поменутој Управи с позивом на акт Бр. 39162 и 387448.

П О Т Е Р Е

Данило Петровић, слуга, који је ноћу између 6. и 7. тек. м-ца покрао свога газду Рајка Ђорђевића, из Рипња, и однео му: један мали никлени сат са простим ланцем и 20 динара у новцу, налази се у бегству. Данило је стар 22 године, средњег раста, смеђе косе, малих бркова. Позивају се све полицијске и општинске власти да Данила живо потраже у кругу своје власти и нађеног спроведу начелнику среза врачарског с позивом на акт Бр. 13639.

Драга Стефановић, собарица, родом из Великог Лаола (среза млавског), одговара код начелства окр. пожаревачког за крађу ствари. Драга је стара 22 године, високог раста, у лицу смеђа. Позивају се све полицијске и општинске власти да Драгу живо потраже и у случају проналаска упуте поменутом начелству с позивом на акт Бр. 11998.

Марица, кћи Ане Пилер, из Аустро-Угарске, одговара кривично за побачај детета код начелника среза пожаревачког. Марица је до пре неког времена живела стално у Костоци, а чим је сазнала да је полиција тражи побегла је из места пребивања. Марица је стара 21 годину, средњег раста, плавих очију, у опште плава, малог носа, округлих образа. Нека је све полицијске и општинске власти најживље потраже у својим домањима и нађену спроведу поменутом начелнику с позивом на депешу Бр. 17318.

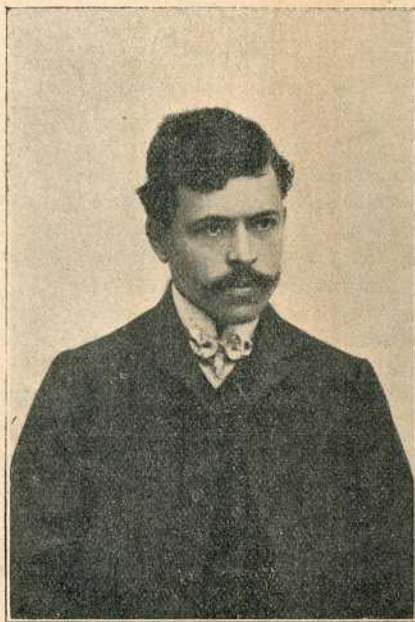
Светомир Маринковић, родом из Прекопца (среза прокупачког), који је стављен под кривичну истрагу, због крађе стоке, налази се у бегству. Светомир је стар 15 година, средњег раста, у опште плав; од одела има на себи: старо сељачко одело, на глави подерану шајкачу, а на ногама поцепане опанке. Позивају се све полицијске и општинске власти да Светомира најживље потраже и нађеног стражарно спроведу начелству округа крагујевачког с позивом на депешу Бр. 12437.

Непознати крадљивци ноћу између 20. и 21. тек. м-ца украли су из спаваће собе Димитрију Поповићу, кафеџији, код кафане «Греч». један сребри сат са ланцем који има два капка, на горњем капку налази се једна рупа, око које су назначени бројеви, а о ланцу виси

www.unilib.rs
 Главни каменчић, 40 динара у сребру, 10 динара у српској новчаници, 10 динара у циклу, једну огрлицу од петодинараца Краља Милана, један златан женски прстен са два црна каменчића, и још разне турске паре. Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима, да за крадљивцима и покраденим стварима трагају и о резултату извести квартал палилушки с позивом на акт Бр. 11778.

Непознати крадљивци ноћу између 20. и 21. ов. м-ца. извршили су опасну крађу Радмиру Шобајићу, овд. бакалину. Крађа је извршена проваљивањем зида на кући, из које су украли: 50 динара у српским новчаницама од по 10 динара, и 90 динара у сребру. Акт квартала савамалског Бр. 11035.

Димитрије Стаменковић, звани «Врба», обућар из Лесковца, извршио је у месту рођења једну превару у вредности 1000 динара, и побегло. Димитрије има 26 година, средњег је



стаза, црномањаст у опште, округлог лица; у одећу је од црног штофа. На молбу начелника среза лесковачког износимо Димитријеву слику, и позивамо све полицијске и општинске власти да га у својим домаћацима најживље потраже и пронађеног стражарно спроведу средској власти с позивом на депешу Бр. 20482.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Од марта месеца 1905. године, уредништву је већ трећи пут да износи фотографију београдске врачаре Зорке Јовановић. У оба прошла пута уредништво је скретало пажњу публици, да се не да обмањивати њеним лажима, изражавајући у исто време и сумњу, да се Зорка, под изговором врачања, увлачи у куће у цели крађе.

Полицији је Зорка релативно ретко падала шака, из разлога, што су се преварене особе стиделе да признају своју бруку, кад би им она, врачајући и гатајући, измамила повеће суме новаца.

Пред подне 22. т. м-ца у авлију куће у Босанској улици бр. 29 дошла је једна циганка

и тражила неку госпођу Цану. У авлији је наша две жене и оне ступише с њом у разговор. Како је у истој кући становала и једна девојка, по имену Зорка Ђ., једна од поменутих жена предложила циганки да оду к њој, и понуде девојку да јој ова врача. Девојка се у почетку опирала, али најзад пристаде да јој се гата, и донесе циганки чашу воде за гатање.

Кад је донесена вода, циганка је почела врачати. Одмах је погодила име девојкино, њене породичне односе, па је погодила чак и да је верена; име верениково није умела казати, али је погодила имена свију укућана, па чак и једне сестре девојкине, која није у Београду.

Потом је врачара тражила од девојке да јој да какву своју ствар — обележје — и по том је захтевала да јој девојка покаже свој кревет. Девојка се није умела наћи пред таквим захтевима, и са свим наивно одведе гатару у своју спаваћу собу. Циганка уђе, седе на патос

јој: да би она била добила све ствари патраг, да је тужила Зорку само са врачање, а не и за крађу. Ну на крају крајева погодили су се, и свекар Зоркин, сутра дан, кроз прозор једне укућанке, са сокака, убади све украдене ствари; постојала је још и погодба да девојка одустане од тужбе за крађу.

Истрага ће се продужити и можда ће много Зоркиних дела изаћи на видело. За то се понова износи фотографија њена и позива се сваки онај, ко би знао за ма какво Зоркино казнимо дело, да то одмах достави уредништву овога листа или кварту савамалском Управе града Београда, позивајући се на Бр. 11176.

КРАЂЕ СТОКЕ

Ноћу између 18. и 19. тек. м-ца непознати крадљивци украли су са ливаде једну кобилу



према кревету, и понова затражи, да јој девојка донесе чашу воде са чесме, из авлије. Девојка је послуша, и кад се вратила у собу затекла је циганку да седи на истоме месту и још нешто мрмља. Кад је то свршила, рече да ће сутра опет доћи ради врачања и журно отиде из куће.

Тек кад је остала сама, девојка је стала размишљати, од куда је циганки та моћ, да погоди сва имена њених укућана, па при том и нехотично погледа на сто где јој је био накит. Одмах је увидела, да јој је нестало бриљантског прстена и миљуша. Девојка нада вику, позва оне две укућанке и тек доцније увиде, да јој је настало сем накита, и још неких ситница, те одмах оде у квартал савамалски и достави све шта јој се десило.

Према тачном опису оштећене, полиција је одмах посумњала на познату врачару Зорку Јовановић, и још истога дана она се налазила пред истражном влашћу кварта савамалског. Разуме се, да ништа није признавала, и ако су је познале оштећена девојка и оне две укућанке с којима је разговарала пре врачања.

Претресом одећа, тела и стана њена није нађено ништа од украдених ствари. Зорка је стављена под кривичну истрагу и у притвор. Што је најинтересантније, сутра дан по том свекар и муж Зоркин долазе оштећеној и кажу

Војиславу Недељковићу, тежаку из Великог Шења. Кобила је матора 5 година, висока 145 см., првено-зелене боје, са усправним знаком «Т.» Акт начелника ср. грузанског Бр. 18729.

Ноћу између 21. и 22. ов. м-ца непознати крадљивци украли су једног коња са ливаде Махулу Ивановићу, из Клокочевца. Коњ је матор 2 године, доратаст, по ногама мрко-црн, а без жига. Исте ноћи украден је са ливаде један коњ Трајку Миленковићу из Клокочевца, и 1 кобила са ждробетом Илији Николићу, из Топонице. Коњ је матор 10 година, доратаст, цветаст, са жигом «О»; кобила је матора 10 година, црвене длаке, а ждробе је маторо 4 месеца мургасто. Депеша начелника среза поречког Бр. 6720.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покрађе.

НАЗНАЊЕ

Комилети „Полицијског Гласника“ за 1905. и 1906. год. могу се добити у уредништву по цену од 25 динара за једну годину, у елегантном тврдом појезу. Новац треба слати благајни Министарства Унутр. Дела.